

۲- مهارت گوش دادن و تربیت سواد شنیداری: گوش کن و بگو

درک شنیداری، پیش‌نیاز درک خوانداری است، به همین سبب، لازم است در دورهٔ ابتدایی مورد توجه ویژه قرار گیرد. در کتاب فارسی سوم، فعالیت «گوش کن و بگو» از درس یازدهم، برای پرورش تمرکز شنیداری و درک پیام اصلی و دقت در جزئیات متن طراح شده؛ اما در فارسی چهارم از درس اول فعالیت‌هایی طراح شده است که موجب تقویت تمرکز و درک شنیداری دانش‌آموزان می‌شود. این فعالیت‌ها سبب می‌شود مهارت شنیداری در یک فرایند سنجیده، به دانش‌آموزان آموزش داده شود. این فرایند به صورت درهم تنیده با دیگر مهارت‌ها در پایهٔ پنجم به صورت توسعه یافته، تقویت می‌شود و در فارسی ششم تکمیل می‌گردد.

پرورش و تقویت «سواد شنیداری»، اصلی‌ترین هدف این بخش است. مقصود ما از سواد شنیداری، دریافت و کسب دانش و اطلاعات از راه گوش دادن هدفمند است؛ آگاهی‌هایی که از راه دریچه‌های

گوش و توانایی خوب گوش دادن، حاصل می‌شود.

خوب شنیدن هم مانند دیگر مهارت‌ها، به پرورش و مراقبت نیاز دارد. به همین سبب، ما از واژه «تربیت» در اینجا بهره گرفته‌ایم؛ یعنی مهارت خوب گوش دادن و از راه گوش، ذهن و زبان را پروردن، گام‌ها و مراحل دارد تا مبتنی بر برنامه و اهداف زبان آموزی تربیت گردد و به رشد مؤثری برسد. اگر تربیت شنیداری، درست اتفاق بیفتد؛ درک شنیداری هم در پی آن، حاصل خواهد شد.

فرایند مهارت گوش دادن فعال و رسیدن به ادراک شنیداری عبارت‌اند از:

گام اول: تمرکز شنیداری: دانش‌آموزان با تمرکز کافی به متن شنیداری گوش بدهند.

گام دوم: درک شنیداری: اطلاعات آشکار متن شنیداری را درک کنند.

گام سوم: تشخیص و یادسپاری: سیر رویدادهای متن شنیداری را تشخیص دهند و به

یادسپارند.

گام چهارم: برهم نهی یا تلفیق: اطلاعات متن شنیداری را تلفیق کنند.

گام پنجم: کشف و معناسازی: اطلاعات متن شنیداری را تفسیر کنند.

در اجرای این فعالیت‌ها، متن شنیداری برای دانش‌آموزان پخش می‌شود، آنها با دقت گوش می‌کنند و به پرسش‌های مربوط به آن پاسخ می‌دهند. دانش‌آموزان نباید متن یاد شده را قبلاً دیده یا شنیده باشند. به همین سبب، این متن‌ها در کتاب درسی نیامده است. معلمان گرامی لازم است توجه داشته باشند اگر کلاس آنها کار افزارهای پخش متن شنیداری را ندارد یا لوح فشرده متن‌های شنیداری دریافت نشده، این فعالیت را رها نکنند. خودشان متن را بخوانند یا یکی از دانش‌آموزان که در خواندن، تسلط کافی دارد، متن را بخواند.

در اجرای فعالیت‌ها، لازم است دانش‌آموزان با دقت به متن شنیداری گوش دهند. این کار، حافظه شنیداری آنان را رشد می‌دهد و قدرت تصویرسازی‌های ذهنی دانش‌آموزان را می‌پروراند. پس از این پویه‌های ذهنی، می‌توانند به پرسش‌های مربوط به آن متن، پاسخ دهند.

قصه‌های گوش کن و بگو	
قصه رفتار نیکان	درس دوم
قصه حماسه هرمز	درس ششم
قصه یک قطره عسل	درس دوازدهم